

Keleti kapu

Magyar művészet Pekingben

■ Kínai Szépművészeti Múzeum, Peking, VI. 14–VII. 4.

A *Magyar Művészet* című kortárs magyar képzőművészeti kiállítás a Kínai Szépművészeti Múzeumban valódi siker volt, ez megmásíthatatlan tény, aminek kiállító művészként tanúja voltam. Kiváló helyszínt biztosítottak a tárlat számára a vendéglátók, hiszen a pekingi Szépművészeti Múzeum, a „Namoc” Ázsia legnagyobb és legjelentősebb kortárs gyűjteményével rendelkező múzeuma. 1963-ban alapították, épülete a klasszikus kínai építéset legjellemzőbb stílusjegyeit mutatja fel, egy gigantikus óriás, kiemelkedik az amúgy sem alacsony pekingi modern épületek közül, ragyogó sárga, a kínai palotákra emlékeztető pagoda formájú cseréptetővel. A méretei hatalmasak: az épület 18000 m²-es, 5 emeleten 17 kiállítóteremmel, több mint 100 000 darabból álló gyűjteménnyel. A kollekciónak a legnagyobb részét a 20. századi és kortárs

művek képezik, ide tartoznak a nevesebb kortárs kínai művészek, például Ren Bonian, Wu Changshuo, Li Keran munkái. Több száz darabos a külföldi, elsősorban európai művek gyűjteménye, amelybe beletartozik az 1999-ben Peter Ludwig által adományozott 117 mű, köztük Pablo Picasso négy festménye is. A gyűjteményt folyamatosan gyarapítják.

Az elmúlt négy évtizedben a múzeum számos kiállítást rendezett ismert hazai művészeknek és külföldi kiállítóknak, valamint jelentős életműveket és a világ nagy múzeumaiban gyűjteményeit bemutató tárlatokat. A jelentősebbek közülük: a 19. századi francia tájképfestészet, Picasso eredeti munkái, a német impresszionizmus festészete, August Rodin, Marc Chagall, Joan Miró, Salvador Dalí kiállítása, az Osztrák Nemzeti Múzeum gyűjteménye, egy nagyszabású amerikai művészeti ki-

állítás, a francia impresszionizmus, a Tretyakov Múzeum kincsei, 300 év orosz művészete.

Ezt a sort folytatja a Magyar Művészet, amelyen 33 művész 303 alkotását mutatta be a Pekingi Szépművészeti Múzeumban. Nyolc csarnokban, 2600 m²-en ez volt a nyugati világ mindenkorai legnagyobb kiállítása a múzeumban.

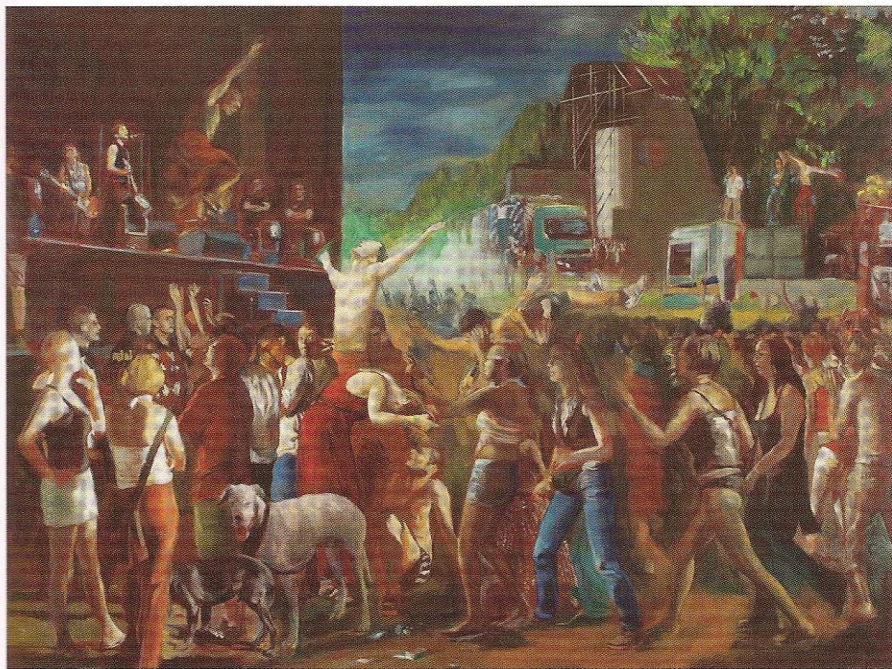
A kiállító magyar művészek listájának összeállítása, a bemutató megvalósítása a Forrás Galéria kompetenciája volt. A kiállítás kurátora, a galéria igazgatója, Tóth Norbert így fogalmazott: „A világ és a kortárs művészet változásai egyre inkább Kelet-Ázsia felé mutatnak, ezért kerülnünk reprezentatív kiállítási felületet keresve Kínába. Több éves tárgyalások és előkészítő munka után hatalmas lehetőséggel találtuk magunkat szembe, mikor felkérték a galériát a Kínai Szépművészeti Múzeumban való bemutatkozásra. Összefogva a Magyar Művészeti Akadémiával és a Székelyudvarhelyért Alapítvánnyal kerestük meg a kulturális tárcát, hogy a forrásainkat és kompetenciánkat meghaladó feladatra együtt vállalkozzunk. Különleges kultúránknak azt a mélyáramát szeretnénk bemutatni a kiállításon, mely egyesíti magában a keletet és a nyugatot, mely hidat képez a két kultúra között. Kína kaput nyitott a magyar művészetnek, hogy jobban megismerjük egymást, erősítsük az egymásról kialakult pozitív képet.”

Szőcs Géza kultúráért felelős államtitkár azt hangsúlyozta a kiállítást bejelentő budapesti sajtótájéko-

Fehér László:
Buborékfűjő

2003, olaj, vászon
160x220 cm

Lajta Gábor:

Rajongók

2001-2002, olaj,
vászon, 200×275 cm

tatón: „Ez a kiállítás reményeink szerint egy olyan ka-

put nyit meg, amelyen keresztül majd további hasonló események megrendezése is lehetségessé válik.” Pekin-gi megnyitóbeszédében pedig a következőket mondta: „Kiállításunk esztétikai formákban szublimált önkép és önvallomás, egy olyan nép saját sorsösszegzése, amely máig nem felejtette el őseit, akik a Kínával szomszédos tartományokból indultak el hajdanán nyugat felé. Régen volt, de a magyarok máig sok mindent megőriztek azoknak a felmenőiknek a lelki vagyonából – megőriztük dallamainkban, kapuzataink formáiban, ornamentikánkban, szemléletünkben, bölcsességeinkben és ítéleteinkben.”

A kiállítást három hét alatt több mint 200 ezren látták, ami átlagos napi 10 ezer látogatót jelent. Fan Dian, a Kínai Szépművészeti Múzeum igazgatója mondta: „Most látszik, hogy rendkívül innovatív és előremutató tendenciákat hordoz a magyar művészet. A legígéretesebb folyamatokat itt láttam Kelet-Európában, amelyek valódi hagyományokban gyökereznek.”

A nagy érdeklődést személyesen is tapasztaltam, amikor a reprezentatív zártkörű megnyitó előtt egy nappal

magánúton megérkeztem Pekingbe, amikor a kiállítás már egy hete látogatható volt. Lenyűgözött az épület monumentalitása és eleganciája, de az is, hogy a termekben nem néhány lézengő ember volt látható, hanem tömegek mindenhol. Fényképeztek, és hihetetlen érdeklődéssel és alapossággal néztek meg mindent. Egészen különös volt, ilyen nem láttam sehol, pedig bejártam a világ nagy múzeumait.

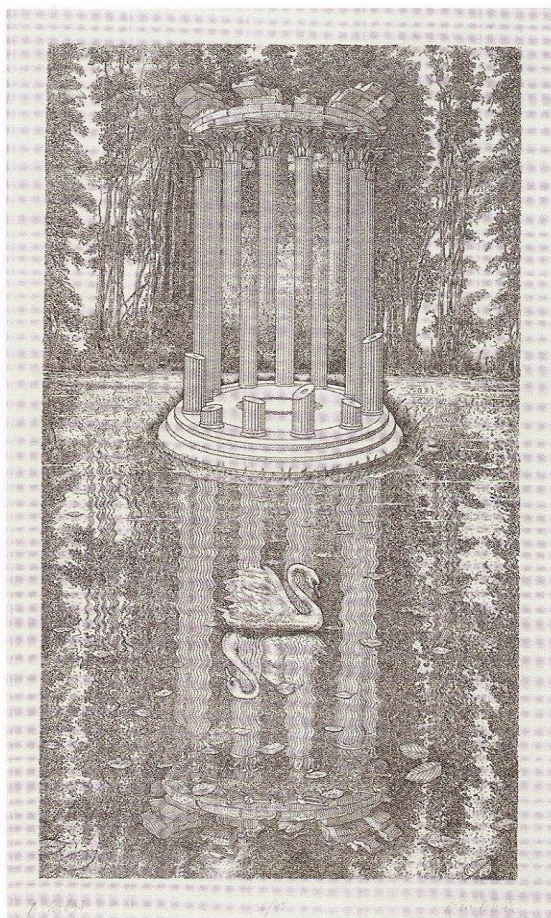
Tizenöt művész művei adtak keresztmetszetet a festészeti törekvésekről. A legidősebb generációt képviselte a Franciaországban élő Szabó Ákos, akinek izgalmas a pasztelltechnikája, illetve a Nagyváradon élő Jakobovits Miklós. Régi adóságunk volt, hogy a határon túli művészek is lehetőséget kapjanak, így az erdélyi művészek közül szerepelt még Kuti Dénes és Lusztig Valentin, aki eredendően kolozsvári, de jelenleg Zürichben él, valamint Kopacz Mária. Somogyi Győző a Balaton-felvidékről készült képeit állította ki, Kelemen Károly gro-

teszk, nagyon színes portréival szerepelt, Incze Mózes a fiatalabb generációból a középső nagy teremben állíthatta ki meditatív, érzelmekkel telített tereivel költői figurális képeit. A korosztályok közötti párbeszédet erősítették még olyan fiatal művészek mint Ferencz S Apor, Geréb Krisztina, Mara Kinga, Papageorgiu Andrea és Tóth-Kovács József.

A terek tágassága lehetővé tette, hogy egy-egy művész szinte önálló kiállítóhelyet kapjon, és a nagy szobrok is egészen messziről, a termeken keresztül nézve voltak láthatóak, és egészen monumentális hatással bírtak – elsősorban Párkányi Raab Péter közepre helyezett, nagy, komoly mesterségbeli tudásról árulkodó realista bronzai és hófehér dolomit szobrai. Kő Pál szobrai, mint a Móricz Zsigmond és a Kodály Zoltánról készült művek is nagy érdeklődést keltettek.

Különös hatásúak voltak Fehér László nagyméretű monokrom képei, köztük a 2007-ben

Orosz István:
A hattyú
1997, rézkarc papír,
487×293 mm

Rényi Krisztina:

Benedek Elek –
Az örök ifjúság

1994, színes tus,
szórópisztoly, akvarell,
papír, 26,2×20 cm

festett *Judit a dégi
parkban*, aminek
égő zöldje szinte
világított, a hát-

térben a finom szürke, fekete és halvány testszínekkel, a rajzosan megfogalmazott arccal. Az általában 220×160 cm-es négyzetes, vagy rondó formájú képeken a nagyméretű arcok és perzselő tekintetek nagyon mesziről is vonzották az érdeklődő közönséget. *Lajta Gábor* is egy hatalmas teremben mutathatta be nagyméretű, szinte világító koloritú képeit.

Orosz István a többi között anamorfózisaival szerepelt, amelyek két egymással szemközti térben és középben körbejárhatóan voltak installálva, s amelyeket mindig kíváncsi láto-

gatók hada vett körül. Ezeket a munkákat a média újra és újra bemutatta, Oroszt a kínai tévécsatornák és a sajtó mindenütt csak „Magic Man”-ként emlegette.

Most is örömteli pillanat viszagondolni arra az érdeklődő közönségre, mely szinte mindig zsúfolásig megtöltötte a *Bátorfi Andrea* videómunkáját bemutató termet.

Az egyik nagy terem teljes felületén lehetett látni az építészek fotóit és rajzait, köztük *Makovecz Imre* templomterveit és egy 2003-ban készített sokszorosított lapját, a *Fonatokat*. Szerepeltek *Csete György*, *Zsigmond László*, *Nagy Ervin* és *Dévényi Sándor* épületeinek fotódokumentációi is. A saját szellemi forrásterületét részben a közép-

kori európai kultúrában, részben annak keresztény eredetében, elsősorban Magyarországon az ősrégi keleti eredetű és az azt őrző magyar népi kultúrában megjelölő organikus szemléletű építészet különösen érdekes volt a kínaiak számára, mivel az építészeti kultúrának is vannak közös gyökerei.

A kiállítás érdemének láttam azt a szélesebben értelmezett képzőművészeti koncepciót, melyben helytak olyan határterületek képviselő is, mint *Kubinyi Anna* és *Hauser Beáta* gobelinjeikkel.

Gyulai Líviusz grafikusművész megmutatta klasszikus fanyar humorát és mívés rajztudását a Kínában ismeretlen, különlegesnek számító litográfiáin (*Balzac Borsos történetei*, a *Münchhausen báró*, a *Robinson Crusoe*, a *Romantikus lap kutyafigatall*) és az utóbbi évek egyedi tusrajzain, mint a *Tangó* és a 2010-ben készült *Lány és katona*.

A múzeum második szintjén voltak kiállítva *Jankovics Marcell* főként akvarelllel készített népmese-illusztrációi. Ezeket a lapokat nagy élvezettel vizsgálták a látogatók, mivel nagyon érdekelték őket a mesei elemek, a népi motívumok és az ornamentika.

A Kínai Szépművészeti Múzeum és a közönség sikerként értékelte a kiállítást, ennek jele, hogy nyolc kiállító művész alkotásai kerültek a múzeum európai gyűjteményébe, és a Kínai Népköztársaság Kulturális Minisztériuma a kiállítást követően a Forrás Galériának adományozta a 2011. évi XIV. Pekingi Nemzetközi Art Expón az év „Legbefolyásosabb Galériája” címet. A siker további hozadéka, hogy 2012-ben Kína más nagyvárosaiban is szeretnének magyar kiállítást fogadni, ahol a magyar vizuális művészet szélesebben értelmezett bemutatkozására kerülhetne sor. Tudomásom szerint, a képzőművészet mellett helyet kaphatna a kiállítási anyagban a kortárs iparművészet, a fotó, az alkalmazott grafika, a divat és a design is. ■